

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Bende Imre-utca 3 szám.	Társszerkesztő: Wagner Antal	Laptulajd. és fel. szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér.
---	---------------------------------	---	-----------------------------------	--

A Dunahid körül.

Baja, 1909. február 4.

A Dunahid mielőbbi megnyitása érdekében irt cikkünk és a fővárosi lapokban megjelent hasonló irányu hír nyomán több oldalról is kaptunk felszólalást. Az egyik levél írója a hid megnyitása érdekében küld hozzánk felszólalást, a másik pedig a menetrend összeállítására kívánja a figyelmet terelni.

Mindkét levél annyira közérdekű, hogy azokkal feltétlenül kell foglalkoznunk.

A baja—báttaszéki Dunahid megnyitása érdekében cikkezett a napokban a Bajai Független Ujság. Engedje meg a tekintetes Szerkesztőség, hogy a közérdekű tárgyhoz én is hozzászóljak. Felszólalásomnak célja az, hogy több olyan körülményre hívjam fel a figyelmet, amely a cikk írójának figyelmét — úgy látszik — elkerülte.

A baja—báttaszéki vasút és hid építővállalata szerződésileg még jó néhány hónap múlva köteles a hidat és vasutat átadni. Ugy tudom október vagy november hónapban. Jóllehet — hir szerint

— a hidat már május hónapban akarja a kereskedelmi kormány átvenni és megnyitni, de pozitív adatok erre nincsenek. Mindazonáltal valószínű, hogy május hónapban mégis átveszik, de megeshetik az is, hogy nem. De vegyük a legjobb eshetőséget és mondjuk, hogy már május hóban megtörténik a megnyitás. Addig is elmulik néhány hónap. Az államnak milliói fekszenek az új vasuti vonalban. Nem érthető, hogy mi okból heverjen ez az óriási vagyont képviselő tőke gyümölcsözetlenül, kamatozatlanul. A Dunahid és vasút teljesen elkészült. Annyira, hogy egyetlen kapavágásra és egyetlen kalapácsütésre nincsen már szükség. A töltések ár elleni biztosítása, a sövényezési munka most van folyamatban. Csakhogy ezt éppen úgy lehetne végezni akkor, amikor vonatok közlekednek, mint most, amikor a pálya használatlanul vár a megnyitásra.

Az állami vasutakon kívül első sorban Bajának, Bácsme gyének, Tolna és Baranya megyéknek és Pécs városának volna az érdeke, hogy a vasút megnyíljen. A Duna két partja között új

életnek kell felpeszsdülnie, a két partnak egymáshoz kell ezáltal közelebb jutnia.

Ezeknek a törvényhatóságoknak és az ezen a törvényhatósági területeken levő gazdasági egyesületek és testületeknek kell felemelniük szavukat, hogy a vasút mielőbb megnyíljen.

A kereskedelemügyi miniszter aligha tér ki a gazdasági testületek és a törvényhatóságok alapos érveken nyugvó kérése elől.

A másik levél szintén a baja—báttaszéki vasúttal és annak megnyitásával foglalkozik. A levelet alább adjuk szó szerint:

Tekintetes Szerkesztő Úr!

A baja—báttaszéki vasút és hid a közel jövőben — hir szerint május hónapban — a forgalomnak átadatik. Jól jegyezzük meg magunknak ezt a dátumot, mert ez összeesik a nyári menetrend életbeléptével.

Már pedig menetrend soha annyira nem érdekelte Baját, mint éppen most, a baja—báttaszéki vasút közvetlen megnyitása előtt.

Az új menetrend miként való egybe

TÁRCA.

Páris verébszelidítője.

Eredeti tárcsa, írta: Sipos Imre.

Páris a látnivalók annyi változatosságát nyújtja a milliós számra odatóduló idegeneknek, hogy egyes, érdekes és speciális sajátosságait, melyek esetleg világhírré nem tettek szert, megsem ismeri, mert róla nem hallott.

Egy ily speciálistát képez a Place du Concorde immár világhírré vergődő verébszelidítője.

Az idegen, ki a monumentális Tuillériák szemétkápráztató tömegéből a Concordia térre jut, minden alkalommal látni fog egy kis csoportosulást a nagy park közepén. Itt produkálja művészetét ingyen és szabadon a magyarországi születésű Charles de Pottery, volt idegen légióbéli hadnagy.

Az egész környék verebeinek és tengelicéinek ő a jóságos őrangyala. Egész délután jól nevelt madaraival foglalkozik, azokat táplálja, velük beszélget s általuk él.

Nevén nevezi valamennyi körülötte röpködő verebeit s azok oly intelligensek, hogy ha pl. Klárit hív, úgy csak a Klári nevű veréb száll tenyerére, vagy zsebébe, onnét kicsipegetendő a morzsákat. Igen nagy és komoly fegyelmet tart madarai között. Egész verébdynastiákat nevelt és temetett már el, s ezek

oly hűek, oly háladatosak hozzá, hogy abban a rengeteg városban is lépten-nyomon egész rajokban követik. Bármely boulevard közepén elkialthatja magát s a megszólított veréb rögtön ott terem a kezén.

Szállni tanítja a fiatalokat s illemre, előkelő modorra az öregeket. S ez nem megvetendő művészet!

Mert elvégre ha a velencei Piazza di Santo Marco idült szelidségben szenvedő galambjai szemérmes bizalmasságukkal világhírré tettek szert, százsor jobban megérdemlik ez a kétes dicsőséget Charles de Pottery verebei.

El is ismerte ezt többek között az angol király is, aki valesi herceg korában meghívta magához de Potteryt verebeivel együtt, — csak hogy a verebek minden tekintet nélkül Anglia jövődöbéli hatalmas urára, egyszerűen nem követték az épületbe szelidítőjüket, hanem az utca fái megvárták, míg kijön.

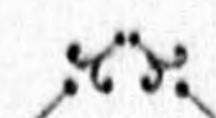
30 év óta üzi ezt a mesterséget télen nyáron a Legion des Étrangers volt hadnagya s részint nyugdíjból, részint a verebekkel együtt sokszorosított fényképei eladásából él. Jól ismeri őt Párisban a köztársasági elnöktől kezdve mindenki az utolsó apache-ig. Nem is bántja, nem zavarja sem a törvény és rend embere, sem az egyébként igen neveletlen párisi gamin.

Magyarországon is van egy pendantja ennek a verébszelidítőnek. —

Az aradi pályaudvar sötét, obskurus szagú váróhelyiségeiben egy mindig jókedvű és élcelődő öreg házaló lézeng. Összes portékája nem tesz ki többet 3—4 koronánál. Vastag, kapcának is beillő harisnyák, rikitó színű harisnyakötők, 2—3 kés és ugyanennyi szivarkaszipka képezi forgó tőkáját. A környékbeli s Aradra ránduló oláhságnak ő az udvari szállítója.

Ez az öreg, de fiatalos kedélyű bácsi mindig türelmetlenül várja a déli 12 órai gyorsvonatot, mert ennek elindulása után 20—30 veréb rögtön kalapjára száll, hol ő már a gyorsvonat érkeztekor összemorzsol 2—3 zsemlyét. Ezek a pályaudvari születésű és illetőségű verebek oly bámulatatos percipiáló képességgel bírnak, hogy, ha a gyorsvonat sokáig bentáll a pályaudvaron, tömegesen rászállnak a mozdonyra s tovább akarják »csiripelni.« Mihelyt elindult, nyomban felkeresik még a legrejtettebb zugban is a pásisi jól sikerült verébszelidítő ugyancsak jól sikerült kópiaját, s con more patrió hangos lármá és nagyvilági bátorság mellett fogyasztják el ebédüket.

Ilyenkor, mikor etetnek, végigvonul mindkét verébszelidítő az, amit ez angol oly találon jelez, a »fair air«!

állításától függ az, hogy Baja jelentéktelen, átfutó vasutállomás lesz e. avagy nagyobb jelentőségű gócpont. A most összeállítandó menetrendben fogják meghatározni, hogy hol lesz az indító állomás Szekszárd—Sárbogárd és Dombóvár—Zákány felé és a dunántúli egyéb állomások felé. Csak két ponton lehet az indítás. Vagy Baján, vagy pedig Báltaszéken.

Ha a vonatokat Bajáról indítják, úgy abból a városra nagy előnyök hármlanak, viszont, ha Báltaszék lesz az indító állomás, úgy Baja sokat veszít és Báltaszék alig nyer valamit, mert megmarad tovább is falunak.

A kormánynak is az célja, hogy a városokat központtá fejlessze. Arra, hogy Baja ezzé fejlődjék, éppen ez a legalkalmasabb eszköz.

A menetrendnek végleges megállapítása előtt szükségesnek tartottam erre a körülményre a város vezetőinek figyelmét felhívni

Most kell akcióba lépni, mert utóbb már elkésünk vele.

T.

* *

A két levél kapcsán felemlítjük még, hogy a fővárosi lapok szerdái számában egy — valószínűleg könyomatos forrásból merített — kommuniké jelent meg, amely a megnyitás érdekében indított akcióra vonatkozólag azt a hirt közli, hogy a baja—báltaszéki vasutat és hidat a tavasz folyamán forgalomba helyezik.

Telefon tudósítások.

Budapest, 1909. február 4

A képviselőház ülése.

A képviselőház mai ülésén az adójavaslatokat tárgyalták. Ellene szóltak *Muacsevics*, továbbá *Vlád Aurél* és *Sándor Pál*, aki reflektált az őt ért személyes támadásokra és tiltakozik azon felfogás ellen, mint ha ő nem képviselhetné a földművesek érdekeit.

Farkasházy szóvá teszi *Kállay* Leopold tegnapi bejelentését, amikor Csanak mandátumát olyképp mondotta be, hogy a függetlenségi párt fényes győzelmet aratott, dacára, hogy különféle elemek összefolytak.

Kállay Leopold rövid felszólalása után *Rauk* Iván az adójavaslatok ellen szólt.

Küldöttség Justhnál.

Nagy feltűnést keltő beszédet intézett ma a képviselőház elnöke egy az önálló bank érdekében nála tisztelgett küldöttség szónokához.

A VIII. kerület egy küldöttségét vezette *Nemes Bertalan* országgyűlési képviselő *Justh Gyula* elnök elé. *Havas Rezső* átadott az elnöknek egy kérvényt, amelyben kéri a küldöttség az önálló bank mielőbbi felállítását.

Justh Gyula átvette a kérvényt és ezeket mondotta: Átvesszem a kérvényt kötelességemből kifolyólag is, de teszem azt szívem egész melegéből. Úgy tudom, hogy a függetlenségi párt nagy többsége feltétlen hiva az önálló banknak. Sziklaszilárdan állok én és a többség ezen követelés mellett, mert önálló bank nélkül nem lehet elképzelni sem gazdasági életet, sem iparfejlesztést. Ha nem lesz önálló bank, elbukik az önálló vámterület is.

Justh beszéde parlamenti körökben nagy feltűnést keltett.

Pro Messina et Reggio.

Az az irtózatos katasztrófa, mely a maga szörnyű méreteivel Herkulánus és Pompei pusztulására emlékeztet; az a katasztrófa mely ezelőtt egy hónappal romba döntötte Szicília két gyönyörű városát: Messinát és Reggiót — megrendítette az egész világot. Nem kevesebb mint 198.000 ember-élet pusztult el egy éjszaka, nem is szólva arról, hogy ugyanakkor milliárdokra menő vagyon semmisült meg. Akik azon a szörnyű éjszakán lelték halálukat, azok már a múltéi; de a jelenéi az egy éjszaka koldusbotra, özvegyiségre, árvaságra jutottak, akikről gondoskodni minden érezni és nemesen gondolkodni tudó emberbarátnak eminens kötelessége. Ez a nemes érzés szállotta meg hazánknak három kimagasló alakját: *Vasary* Kolos hercegprímást, *Wekerle* Sándor miniszterelnököt és *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi minisztert, kik országos bizottságot alakítva, országos mozgalmat indítottak az áldozatok hátramaradtjainak felsegítésére. Ennek a országos bizottságnak tagja nagy népszerűségű főispánunk: dr. *Ambrozovics* Lajos, ki széleskörű társadalmi mozgalmat indított városunkban, abból a célból, hogy minél nagyobb összeg gyűljön egybe a nemes célra.

Egyszerre három irányban is indított akciót, hogy teljes siker koronázza áldásos működését. Az egyik, hogy megkeresi Baja város közgyűlését, hogy egy bizonyos segély-összeget szavazzon meg, a másik, hogy értekezletre hívta egybe a város összes állami, községi és társadalmi intézményeinek fejeit, akiket felkért, hogy a városban gyűjtést rendezzenek s végül — társul véve maga mellé dr. *Koller* Imrénét, dr. *Rajk* Aladár orsz. képviselőt, dr. *Hegedüs* Aladár kir. tanácsos, polgármestert — egy nagyszabású hangverseny, illetőleg műkedvelő-előadás rendezésén fáradozik. Fáradozásának már is megvan az az eredménye, hogy olyan nagyszerű hangversenyre van kilátásunk, amilyen régen volt még Baján. A programot maga ömértósága állította össze, az összes szereplőket dr. *Koller* Imréné úrnő társaságában maga kérte föl a szereplésre. Lesz prolog, zongora-szólo, vonós négyes, ének-szólo zongorakísérettel, monológ és két egyfelvonásos vigjáték és a következők fognak szerepelni: hölgyek: Dr. *Koller* Imréné *Kollár* Vilma, *Halász* Olga, *Schlesinger* Ilonka, *Wagner* Ilonka, *Bernhart* Annuska, *Buday* Irén, *Utry* Ilonka, *Kolozsvary* Leona, *Spitzer* Ilonka; férfiak: *Kersch* Ferenc, *Urhegyi* Jenő, *Kiss* Á. József, *Karig* Emil tanítóképző-intézet tanárok, továbbá *Bernhart* Sándor, *Scharpf* Andor, dr. *Hetényi* János, *Alföldy* László és *Eckert* Gyula.

A hangverseny — értesülésünk szerint — e hó 11-én esütörtökön a Nemzeti Szállóban lesz.

A részletes programot lapunk egyik legközelebbi számában ismertetni fogjuk.

Most pedig a hangverseny rendezőségéhez volna néhány szerény szavunk. Baján t. i. az a helytelen divat járja, hogy ha egy jótékony célú előadást rendeznek, a rendezőség — kvázi konvenciókép — egy-egy csokrot juttat a szereplő hölgyeknek. Az ezúttal rendezendő estélyen nem kevesebb mint kilenc hölgy szerepel s ha a rendezőség a régi (ismételjük: rossz) szokásnak hódololni akar, a jövedelmének jelentékeny hányadát, circa 100 koronát kell a tulajdonképeni nemes céltól elvonnia. Száz koronával pedig — ha rövid időre is — sok embert, sok ideig lehet ellátni egy-egy darab kenyérrel, vagy egy-egy tányér meleg levestel. A rendezőség tehát igen helyesen jár el, ha a fenti sorokat megszüveleli s emancipálja magát ezen helytelen szokás alól.

NAPIHIREK.

Az Ipartestület műkedvelő előadása. Nem lehet e soroknak feladata eldönteni azt a kérdést, hogy lejárt-e magát a népszínmű, vagy sem. De ha el is lehet ismernünk létjogosultságát, viszont a tapasztalat rákényszerít bennünket annak elismerésére is, hogy közönségünk el tud lenni nélküle és nagyon, de nagyon jól elmulat a könnyebb műzsa egyéb termékein is, kivált ha oly sikerült előadásban élvezheti, minőt az Ipartestületnek gárdája nyújtott. Szinte bajos eldönteni, vajjon a szereplőknek lelkes játéka villanyozta-e fel annyira a publikumot a sokáig emlékezetes keddi estén, avagy a közönségnek tomboló lelkesedése ragadta-e magával a szereplőket. Alighanem mindkét föltevést igazolja a hatásnak és ellenhatásnak lélektani törvénye.

A »Mozgófényképek«-et adták, *Blumenthal* és *Kadelburg* kacagtató bohózatát, melynek érdekességét fokozta az a körülmény, hogy az I. föl. IX. és X. jelenete között, amidőn t. i. a három főszereplő a moziban jár, *László* Károly tényleg mozgófényképekkel szórakoztatta a publikumot, hogy teljes legyen az illúzió.

Mit mondjunk a szereplőkről? *Kovács* Margitról, kinek anyós-alakítása éppen azért volt oly bájos, mert sikerült azt minden túlzástól menten természetessé tenni? *Buday* Irénről, kinek sajnálatos indiszpozíóját a remek, üde, tetszetős játékon egy pillanatig sem vehette észre senkisé, pedig keserű humorral mindjárt első jelenetében tett rá improvizált célzást? Mit szólunk *Eckert* Gyuláról, ki az erőművész jól megkoncipiált szerepében régi sikereit gyarapította ujjal, és dr. *Boróczy* Kálmánról, kinek komikai vénája druszája szerepében mindenkit meglepett és megkacagtatott? Vagy *László*-ról, a régi gárda jeleséről, és *Hammer*-ről, a régi sikere pályázó homo novusról? (*Menszky* és *Göncs.*) Mit szólunk *Utry* Ilonka *Vilmájáról*, kiben a publikum hol a játékot, hol meg a megjelenést nem győzte eléggé bámulni? Mit szólunk a két kis szerepnek fényes sikerű gazdájáról, *Utry* Erzsikéről, kit kevés jelenetei közül az egyikben nyílt színen megtapsolt a publikum, és *Ártinger* Imréről, ki mikor vasárnap reggel fölkel, nem is sejtette még, hogy neki a világot jelentő deszkákra kell aznap és másnap föllépnie, és mégis úgy tett-vett ott, mintha ott ringott volna a bölcsője és a sugó dudolt volna altató nótákat a fülébe.

Mit szólunk mindnyájukról? Azt, hogy szívesen megnézzük őket vasárnap is, amikor is d. u. 4 órakor kedvezményes helyárrakkal megismétlik az igazán fényesen sikerült előadást.

A BART A-féle illatszertár felosztása folytán az eddig ott árusított cikkek ezentúl **Fischer Pálnál kaphatók.** (Posta épület.)

Felovásás Dr. Kelemen József ügyvéd, ma, csütörtökön este a Kereskedő Ifjak Egyletében felolvasást tart a kereskedelmi üzlet átruházásáról.

Jótekonyság. A Honszeretet páholy 30 koronát az ajkai és 20 koronát a resicai bányaszerencsétlenség által sújtottak segélyezésére azzal a kéréssel küldött be lapunk szerkesztőségének, hogy azt mi megfelelő helyre juttassuk. Itt említjük meg, hogy a mult napokban ugyanezen forrásból 30 koronát a messinai szerencsétlenek számára is kaptunk. Mindhárom adományt rendeltetési helyére küldöttük.

A bajai ker. szoc. egyesület választmánya e hó 2-ra tűzte ki az évi nagygyűlés megtartását, melyre az egyesület tagjait levelező-lap útján meghívta. Minthogy azonban az alapszabályok értelmében a határozatképességhez szükséges $\frac{2}{3}$ -ad rész nem jelent meg, az elnökség a közgyűlést e hó 7. d. u. 2 órára újra kitűzte, melyre ezuton ismételt meghívja az egyleti tagokat azzal a megjegyzéssel, hogy a tárgysorozati pontok fölött a megjelentek végérvényesen határoznak. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. A pénztárnok beszámolója. 4. A tisztikar felmentése. 5. Az új tisztikar megválasztása. 6. Egyéb indítványok.

Az I. Bajai Kath. Nőegylet jelmezestélye alkalmából felülfizettek: Várossy Gyula kalocsai érsek, dr. Alföldy Lajosné, özv. Reich Bernátné, Somogyi Emilné. Dankó Lajos bandája 10—10 k. Bernhart János dr., dr. Koller Imréné, Fischer Pálné, Kolozsváry Sándor, Móder Géza, Schön Géza, Schlesinger Gyuláné, dr. Makray László, dr. Werner Adolf, Weidinger Dezsőné 5—5 k. Feuermann Sománé, Pollák Bernátné, Freund Lázárné 4—4 kor. Fischer Béláné 3 k. Eckert Gyula, Haditengerész, Boróczy Kálmán dr., Gál János, Bernhart Ernő, Goldschmidt Zsigmond 2—2 k. Fleischmann László 1 kor. Összesen 128 korona. A felülfizetéseket ehelyütt is köszöni az elnökség.

Gyarmati-féle teljesen iz és szagnélküli csukamájolajat szivesen szedik gyermekek és felnöttek. Kapható Gyarmati Emil gyógytárában Baján egy üveg ára 1 K. 60 fillér.®

Segédszerkesztő: FODOR KÁROLY. Kiadóhivatal: WAGNER ANTAL könyvkereskedésében.
Szerkesztőség telefon száma: 101.
Kiadóhivatal telefon száma: 36.

Szerkesztői üzenetek.

Bakfis. Igazán sajnáljuk, hogy felszólalásának nem adhatunk helyet A vita már túlságosan elnyult és így egy kissé pihentetjük a színház-kérdést. Azonban szivesen említjük meg, hogy Ön, a kis bakfis, a színházat a „Nemzeti Szállodában“ kívánná elhelyezni és, hogy most már erre szeretné a publikum véleményét meghallgatni. Megtennők ezt kis barna bakfis, de hát egyelőre várunk. Ha a színház-kérdés ismét aktuális lesz — és meghiheti, hogy még sokáig és gyakran lesz az — akkor levelét közreadjuk. — Addig is üdv

Petőfi Sándor-utca 14-ik számú

H Á Z

1909. május 1-től bérbe kiadó.

Bővebbet

Nánay Lajos

tulajdonosnál.

A Fischer Sámuel-féle jótekonysági alapítványi házban egy nagyobb

emeleti lakás

azonnal
kiadó.

Bővebb felvilágosítást a házfelügyelők adnak.

50% megtakarítás!

190 frtért vehet egy tömörfa
hálószoba-berendezést

2 szekrény, 2 ágy 2 éjjeli, 1 mosdó,
tükörrel és márvánnyal

Rosenfeld és Weisz

butor- és kárpitós-üzletében

BAJÁN,

Erzsébet királyné-utca 5. sz.

Mindennemű hálószoba-berendezések: mahagoni, palisender, tölgy és diófából, ebédlő és uri-szoba berendezések jutányos áron kaphatók. Modern tükrös és rérudas ebédlő divánok, ottománok és szalon garnitúrák állandóan nagyobb mennyiségben vannak raktáron.

Kedvező fizetési feltételek!

Fenyvesi Sarolta fűzőtermében

s a j á t készítményű

fűzők és fűzővédők

állandóan nagy választékban kaphatók.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség tudomására adni, hogy fűzőkészítőtermemben ezentúl

kész csipkeblúzokat

a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig óriási választékban igen olcsó árakon raktáron tartok.

Midőn erről a n. é. hölgyközönséget tájékoztatom, megjegyzem, hogy izléses kivitelű árúim olcsó árainál fogva, bármely fővárosi céggel felveszem a versenyt.

Fenyvesi Sarolta.

Utazó vagy utazónő kerestetik!

Kályhafűtési célokra kitünően
alkalmas

porosz sajtolt szén

házhozszállítva métermázsanként

4 korona 50 fillérért

kapható

Krausz Károly

S Z É N T E L E P É N.

(Sugovica-part.)

Darázs-utca 9. sz. alatt levő

h á z a m

2 szoba és 2 konyhával, nagy kerttel
eladó.

A ház cement-cseréppel van fedve.

Mándics Máczó.

Legjobb minőségű **porosz szén** kapható Grauaug bankháznál.

